

יבית אומר

עלון שבועי לכבודו של רבנו הגדול
מרן רבי **עובדיה יוסף** זצוק"ל

פרשת פקודי
שבת החודש – שבת מברכין
אדר תשפ"ה
גיליון מס' 547

דבר העורך הרב יצחק בר זכאי

ומשה יקח את האוהל... והיה כל מבקש ה' יצא אל אוהל מועד (ל"ג, ז')

וברש"י: מכאן למבקש פני זקן כמקבל פני שכינה. חז"ל הישוו את התלמיד חכם הזקן לשכינה, שכן המבקש פני הזקן כאילו קיבל פני השכינה.

והדברים מתבארים עפ"י המדרש: (רבה פ"א) נמשלו ישראל לעוף, מה עוף אינו פורח ללא כנפיים, כך ישראל אינם יכולים לעשות דבר ללא הזקנים.

בעולמינו המודרני יש הרואים בלגלוג את זקני הדור ואת אלו הנשמעים להוראותיהם, ובפרט בענייני דת ומדינה.

אך אמרו חז"ל – כי ישראל נמשלו לעוף שאם יאבד את כנפיו אין לו חיים, כך אנו ללא זקני הדור אין לנו חיים.

וכבר כתב החזון איש בקובץ איגרות אגרת צ"ב (חלק ג'):

השיטה לעשות את התורה לחלקים אשר הוראה באיסור והיתר חלק אחד, והוראה בשוק החיים חלק שני, להיות נכנעים להוראת חכמי הדור בחלק הראשי ולהשאיר לחופש בחירותם בחלק השני, היא שיטה של המינים אשר הדיחו את עם ישראל, ונימנן עם אלו שאין להם חלק לעוה"ב ונפסלין לעדות.

רק אדם המבסס את מסכת חייו על חכמי זקני הדור מובטח לו שיסודותיו איתנים.

אך זקני הדור אינם נמדדים על פי כלי תקשורת זה או אחר, או עפ"י מפלגה זו או אחרת.

וז"ל החזו"א אגרת ל"ג: **מנהיגי הדור הם אלו ששתלן הקב"ה בכל דור להורות חוקיו ומשפטיו לישראל, לכן בשעה זו המלאכים ורוח ממרום שורה עליהן ועל פיהם נקבעו הלכות.**

רק לאחרונה נתפרסם תיעוד הסטורי בו ניתן לחזות בדמות של הסבא קדישא מרן החפץ חיים זיע"א הצועד בפשטות מפליאה כשראשו מורכן כלפי מטה, הוא שהנהיג את הדור מאז ועד עתה ללא תעמולות תקשורת או מפלגה, אלא רוח ממרום שרתה עליו ועל פיו נקבעו הלכות בעם ישראל.

מרן זיע"א שהנהיג את העם הוא **שרוח ממרום שרתה עליו** וזכה להנהיג את הדור ועל פיו נקבע הלכה לדורות.

שלשלת האומה תמשיך בקיומה, רק אם נשכיל לצעוד בדרכיהם של זקני הדור – אשר רוח ממרום שרתה עליהם והן בשעה זו כמלאכים.

שבת שלום!

שעון קיץ:

שקיעת החמה - 19:01

נץ החמה - 6:30

סוף זמן ק"ש: מג"א - 8:57 הגר"א - 9:35

סוף זמן תפילה: הגר"א - 10:38

צאת שבת - 19:32

זמן ר"ת במוצ"ש - 20:18

הזמנים הם לפי אופק ירושלים

פנינים מתורתו על פרשת השבוע

אלה פקודי המשכן משכן העדות (ל"ח, כ"א)
כתב רש"י - "המשכן - משכן" - שני פעמים רמז למקדש שנחרב פעמיים בעוונותיהם של ישראל בבית ראשון ושני, "העדות" - עדות לישראל שויתר להם הקב"ה על מעשה העגל, שהרי השרה שכינתו בינהם.

והעיר מרן זיע"א: לכאורה איך מתאימים שני הדרשות הללו, בתחילה דורשים על **פורענות** שנחרבו בתי המקדש ובאותו פסוק דורשים, **שויתר** להם הקב"ה על מעשה העגל, וזה מראה על **שמחה**.

והסביר: ע"פ הגמ' (מכות כד) ר' עקיבא וחבריו הלכו בדרך, כשהגיעו להר הבית, ראו שועל יוצא מקודש הקדשים, פרצו כולם בבכי, אבל ר' עקיבא צוחק ומחייך. **אמרו לו** מפני מה אתה צוחק והרי כתוב "על הר ציון ששמש" והתקיימה הנבואה על החורבן, **אמר להם** על זה אני מצחק, **שנבואתו של אוריה הכהן** התקיימה "שירושלים עיית תהיה והר ציון שמש" וזה היה במקדש ראשון, וא"כ בודאי שגם **נבואתו של זכריה** שהיה במקדש שני תתקיים - "עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים" שיש בו יעודים טובים לעם ישראל שהרי תלה הכתוב נבואתו של **זכריה** בנבואתו של **אוריה**, שכתוב "ואעידה לי עדים נאמנים את אוריה הכהן ואת זכריה".

אמרו לו חבריו של ר' עקיבא, עקיבא נחמתנו. **ולפ"י? הסביר מרן:** שרואים מכאן שגם כשיש ח"ו צער לישראל וחורבן ביהמ"ק, זה ראייה **ועדות לישראל** ששכינה שרויה בהם, שאם יש את זה, יש גם את זה, וכמו שאמר הפסוק "את אוריה הכהן ואת זכריה"

וכמו שנתקיימה נבואת אוריה כך גם נבואת זכריה.

וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו (ל"ט, מ"ג)

העיר מרן זיע"א: נאמר וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה, ושוב נאמר בהמשך הפסוק כאשר צוה ה' **כן עשו**, ולכאורה מדוע יש **כפילות** בלשון הפסוק?

אלא: יש עשיה גשמית – גוף המשכן וכליו, ויש עשיה רוחנית – כוונות וסודות ורזין טמירין, וזוהי חכמת הנסתר להבין בעת עשיית מלאכת המשכן את כל הכוונות הראויות.

וזהו שנאמר בפסוק: והנה **עשו אותה** – עשיה **גשמית**, והוסיף ואמר: **כן עשו** – במובן ה**רוחני**

וכשראה כן משה שעשו את המשכן כהוגן עמד וברך אותם שנאמר: ויברך אותם משה.

(מאור ישראל ברכות נ"ה)

ויפרוש את האוהל על המשכן (מ', י"ט)

כתב מרן זיע"א: כתב הרמב"ם (הלי יסוד התורה פ"ז) אין הנבואה חלה אלא על חכם גדול בחכמה **גיבור במידותיו**, שלא יהיה יצרו מתגבר עליו לעולם, עכ"ל.

ומדברי הרמב"ם משמע שמדובר בגבורת הנפש בבחינת איזהו גבור הכובש את יצרו, **ולכאורה יש להעיר:** מהגמ' בנדרים (ל"ח) שאמרו שלמדנו את כל המידות הללו ממשנה רבינו.

גיבור – דכתיב: **ויפרוש את האוהל על המשכן**, שמשנה רבינו פרשו בעצמו. ומכאן מוכח שגיבור היינו כמשמעו – **גבורה גופנית ממש**, ולא כמו שמפרש הרמב"ם שהוא בבחינת גיבור הכובש את יצרו.

(מאור ישראל, שבת צ"ב)

כינור חידתי

1. מהי המילה הארוכה ביותר בתורה?
2. באיזה פרק בתהילים מוזכר שם ה' 18 פעמים
3. היכן כתוב שם ה' – השם
4. על מה נאמר בתורה, כמו לא היה, וכמוהו לא יהיה.
5. על מי נאמר בתנ"ך שמתו בשיבה טובה
6. על מי נאמר בתנ"ך שהיה אדמוני
7. היכן מצינו בתורה 33 פסוקים זה אחר זה המתחילים באותה מילה
8. היכן מצינו בתורה 5 מילים כל אחת בת 2 אותיות זו אחר זו
9. היכן מצאנו פסוק בתורה שמופיע בו המילה או 6 פעמים
10. מי הם האב והבן שנקראו בתורה ע"ש הצלה
11. אלו נשים בתנ"ך נקראו ע"ש מעשיהם הטובים
12. מה הם השמות הנוספים של מרים הנביאה
13. מה הם השמות הנוספים של שלמה המלך
14. מה הם ארבעת השמות של מלך המשיח?
15. מי הם הזוגות בתנ"ך שהאיש והאשה מתחילים באותו אות
16. אילו אותיות קטנות מוזכרות בחומש בראשית?
17. אילו ספרים בתנ"ך מתחילים באות גדולה?
18. כמה פרקי תהילים בנויים על סדר א-ב
19. איזה מילה היא השכיחה ביותר בתנ"ך?
20. היכן כתוב בתורה ויאמר יעקב, ולא כתוב מה הוא אמר
21. היכן מוזכרים בתורה כחול, לבן, ירוק, והם לא צבעים.
22. איזה מפסוקי דזימרה לא לקוח מתהילים, אך דוד המלך אמרו?
23. כמה פעמים מוסיפים בשבת ויו"ט את הפסוק שמע ישראל.

תשובות.

1. ובמשארותיך - 10 אותיות.
2. תהילים כ"ט- מזמור לדוד הבן לה'
3. ליראה את השם הנכבד (דברים כ"ח, נ"ח)
4. מכת ארבה, מכת בכורות.
5. אברהם אבינו דוד וגדעון (בראשית רבה מ"ד, כ')
6. עישו ודוד.
7. פרשת מסעי "ויסעו..."
8. 1. ויולד נח את שם את חם. 2. אל תראו כי גם זה לך בן (וישלח) 3. כי יד על כס י-ה (בשלח)
9. או גבן, או דק, או תבלול, או גרב, או ילפת, או מרוך אשך (אמור)
10. האב משה- "כי מן המים משיתיהו" (שמות) הבן אליעזר- "כי אלוקי אבי בעזרי ויצילני" (שמות י"ח)
11. 1. נעמה אשת נח (שמעשה נעמים) 2. יסכה- שרה שסוכה ברוח הקודש. 3. קטורה- הגר שנעים מעשיה כקטורת 4. שפרה- יוכבד שמשפרת הוולד.
12. פועה, אפרת, עזובה, חלאה, נערה. (שמות רבה א-י"ז)
13. ידידה, קהלת, אגור, יקר, למואל, ישואל, אוקל. (שיה"ש רבה א')
14. מנחם, שילה, חנינא, ינון (סנהדרין צ"ח) ר"ת משיח- (הגר"א)
15. 1. נח- נעמה 2. עשיו- עדה 3. אהרן- אלישבע 4. אחאב- איזבל 5. יהוידע- יהושבע 6. אחשורוש- אסתר.
16. בפרשת בראשית- בהבראם, בפרשת חיי שרה- ולבכתה,
17. בראשית, שיר השירים, דברי הימים, משלי.
18. ששה פרקים 1. פרק כ"ה- לדוד אליך. 2. פרק ל"ד- לדוד בשנתו, 3. פרק קי"א- הללויה אודה ה', 4. פרק קי"ב אשרי איש, 5. פרק קי"ט אשרי תמימי דרך, 6. פרק קמ"ה תהילה לדוד.
19. המילה את
20. בפרשת וישלח- כשהמלאך שואל לשמו- התשובה היא ויאמר יעקב.
21. כחול- כחול על שפת הים, לבן- לבן הארמי, ירוק- ואביה ירוק ירק בפניה.
22. הודו, ויברך דוד- מדברי הימים.
23. 1. בקדושת מוסף, 2. בהוצאת ס"ת (לאשכנזים)

מעשה רב

סיפר רבי בנימין חותה שליט"א מחבר הספרים כי בא מועד מרן זיע"א מתוך ענותנותו לעולם לא רצה לפסוק הלכה אם לא היו לו עוד פוסקים שחשבו כמותו ולכן תראו בכל הספרים שמעולם לא כתב **כן נראה לי** ללא סמך מעוד פוסקים.

ואספר לכם **סיפור מדהים**, שרוחו של מרן היתה בבית לאחר פטירתו. אני שלחתי למרן מכתב ושאלתי אותו: כידוע לדעתם של הספרדים לא מברכים על **תוספת אורה** בערב שבת ולכן אם כבר אשה הדליקה נרות בבית בערב שבת, שאר הנשים בבית, כגון כלתה, או אורחת וכן בבית מלון אם אחת הדליקה בחדר אוכל, הבאה אחריה לא מברכת, ואני חשבתי על רעיון שאולי אפשר שיהיו כמה נשים שיברכו ביחד על הדלקת הנרות, וכולם ידליקו ביחד ואז יוכלו כולם לברך, כי אין כאן תוספת אלא כולם מדליקים יחד, וכלם יחד יצרו את האור ואת השאלה הזאת שלחתי למרן זיע"א לקבל את הסכמתו לפסק הזה.

והנה אני מחכה כמה ימים לתשובה – ומרן לא משיב לי, התקשרתי לעוזרו של מרן רבי צבי חקק ושאלתי מה עם המכתב שלי, והוא משיב לי ואמר: הרב חותה אני אוהב אותך, דע לך, שמתי את זה על השולחן של מרן, והוא קרא את המכתב ושם אותו בצד, ובערב עשיתי את עצמי כאילו לא שמתי לב, ושוב שמתי את זה על שולחני של מרן ושוב קרא את המכתב ושם אותו בצד, ואז פנה אלי ר' צבי חקק ואמר לי: יש לי רעיון בשבילך: תכתוב למרן מכתב בנושא שונה ובתוך המכתב בדרך אגב תכניס גם את שאלתך בענין הדלקת הנרות, ושוב כתבתי מכתב שלישי ומסרתי למרן ושוב מרן לא ענה לי, ולצערינו מאז מצבו של מרן הידרדר ונלקח לבית עולמו.

והנה באחד מימי השבעה הייתי בחדר של מרן שלפתי ספר מהספריה, ובדרך פלא יצא לי הספר "ערוך השלחן" ונפתח לי בדיוק בדין הדלקת נרות שבת, ואת הרעיון ששלחתי למרן שידליקו כמה נשים יחד הופתעתי לראות שכתב אותו ערוך השולחן שאפשר לעשות כך. ומרן זיע"א כתב בגליון הספר והגיה – **וזה אינו ואיני מסכים איתו**, וזה היה בשבילי השגחה ודבר פלא, ואז הבנתי מדוע מרן לא השיב לי על שאלתי כי **זעתו היתה שזה לא מועיל**, וכנראה שלא מצא עוד פוסקים שחשבו כמותו.

עוד סיפר: יש בשכונת נוה יעקב ת"ח קוראים לו **הרב יאיר חזן**: והוא יום אחד החליט שהוא מוציא מחדש את הספר **רבינו ירוחם**, שהוא אחד מרבתינו הראשונים לפי כשמונה מאות שנה, הספר הזה כתוב לא מסודר, אי אפשר לקרוא בו, לא מפוסק ולא מחולק לפי פרקים, מרן החיד"א כותב בספרו "שם הגדולים" שמי שינסה להדפיס את הספר מחדש **לא יוציא את שנתו וילך לעולמו**, ולכן עד היום הספר הזה נשאר כמו שהיה מחמת קדושתו של הספר הזה.

הרב חזן הלך להתייעץ עם **הרב אלישיב** זצ"ל, והרב השיב לו: אם יש לך אשה וילדים אל תנסה להתעסק בספר הזה, הלך להתייעץ עם **הרב שמואל אוירבך** זצ"ל וגם השיב לו באותו לשון, האם אנחנו נצטרך לאח"כ לממן את האלמנה והילדים שלך אל תתעסק בזה. ואז החליט שהוא הולך **למרן זיע"א** ושאל אותו ואמר: אני רוצה להוציא את רבינו ירוחם מחדש, ומיד מרן השיב לו: **תוציא ותצליח** והוא מנסה לאמר למרן: רבינו **אבל מרן החיד"א כתב** שאסור להתעסק בספר הזה,

ומרן השיב לו בזה"ל: אני יודע מרן החיד"א **אומר לא, ואני אומר כן**, דבר פלא שמעולם לא מצינו ביטויים כאלה ממרן.

ומספר לי הרב חזן שהתחיל לעבוד על הספר מחדש ואחרי תקופה ילד **אחד נלקח לחדר מיון**, אחר כמה ימים **עוד ילד לחדר מיון** ולאחר שבוע **אשתו לא הרגישה טוב**.

ואז ניגשה אליו אשתו ובכתה, ואמר לו האם אתה רוצה להרוס לנו את החיים, או שתלך שוב למרן או שתתן לי גט.

והחליט שהולך שוב למרן, הוא הגיע לתפילת שחרית אצל מרן, ולאחר התפילה ניגש למרן וסיפר לו, שהילדים ואשתו לא מרגישים טוב, והנה מרן תפס אותו בשתי ידיים בכתפיים ושאל עליו – **אתה מפחד?? אתה מפחד??** ואמר לו מרן: לא יקרה לך כלום, וגם אני גייס לך כספים מחו"ל להוצאת הספר. ואכן מרן גייס כספים עבורו ובירך את משפחתו בבריאות איתנה, והספר יצא לאור ללא כל פגע.

מהלכות חודש ניסן וחג הפסח

- * **היוצא בחודש ניסן** ורואה אילנות שמוציאים פרחים מברך: ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם, שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות להנות בהם בני אדם, וגם הנשים יברכו ברכת האילנות בחודש ניסן.
- * **אין לברך** ברכת האילנות אלא על אילנות של מאכל, ולא יברך אלא כשרואה שני אילנות, ואפילו ממין אחד.
- * **מותר לברך** ברכת האילנות בשבת וביום טוב, אלא שלכתחילה מהיות טוב יש לברך בימות החול.
- * אם לא ברך עד **שגדלו הפירות**, ואפילו רק התחיל גידול הפרי, שוב אינו מברך, ומ"מ אם יש עדיין פרחים וניצנים יכול לברך.
- * **קודם** ליל ארבעה עשר בניסן צריכים לנקות את כל חדרי הבית והחצר, וכן בכיסי הבגדים ובילקוטים.
- * **בתחילת** ליל ארבעה עשר בניסן בודקים לאור הנר, וזמן הבדיקה הוא מיד לאחר צאת הכוכבים.
- * **כל חדרי הדירה** צריכים בדיקה אע"פ שברור לו שמעולם לא אכל שם חמץ. **והספרים** אין צריכים בדיקה, ויש לבדוק תחת ארונות, והמיטות, ואפי' שיש טרחה רבה בזה, אל יקוץ בבדיקתו, שהרי **לפום צערא אגרא**.
- * **אסור לאכול** סעודה של פת או עוגה **יותר משיעור** כביצה קודם הבדיקה החל מחצי שעה קודם זמן הבדיקה, אבל לאכול פת **עד שיעור** כביצה (כחמישים גרם) מותר, וכן לאכול פירות וירקות ואורז, מותר אפילו יותר מכביצה, וכן אסור להתחיל במלאכה חצי שעה קודם זמן הבדיקה, וכן אסור להתחיל **ללמוד** חצי שעה קודם זמן הבדיקה, ואם הוא שיעור הנאמר ברבים בכל ערב אפשר לקיימו קודם זמן הבדיקה, משום שהציבור מזכיר אחד לשני לבדוק.
- * **קודם הבדיקה** מברך בא"י אמ"ה אשר קידשנו במצוותיו וציוונו על ביעור חמץ, ואסור לדבר לאחר הברכה, **עד שמסיים** הבדיקה והביטול.
- * **אין לברך** ברכת שהחיינו על מצות בדיקת חמץ, ומ"מ נכון להשיג **פרי חדש** ולהניחו לפנינו בשעת הברכה "על ביעור חמץ" ולאחר שהתחיל לבדוק יברך שהחיינו, ולאחר שיגמור הבדיקה יברך על הפרי ברכת הנהנין ויאכלנו.
- * **בברכה אחת** שמברך על הבדיקה יכול לבדוק כמה בתים, ואפילו שרחוקים קצת זה מזה, לא נחשב הפסק ומ"מ אם הם רחוקים ממש, יכוון ברכת "על ביעור חמץ" שמברך בבית, שאינו רוצה לצאת ידי חובת הברכה **אלא רק על הבדיקה שבביתו**, ואז יוכל לברך שנית על הבדיקה שבחנות.
- * **אף בתי כנסיות** צריכים בדיקה על ידי הגבאי או השמש ומ"מ לא יברכו על בדיקה זו.
- * מי שיש לו **מכונת פרטית** צריך לבדוק לאור הנר, ואע"פ שמנקים היטב את המכונת לפני ליל י"ד.
- * **אם בעל הבית** רוצה, יוכל להעמיד את אחד מבניו לידו בשעה שמברך על הבדיקה, והם יתכוונו לצאת ידי חובה בברכתו ויענו אמן, ואח"כ יתפזרו לבדוק איש איש במקומו על סמך ברכתו של בעה"ב.
- * **אחר הבדיקה** יבטל את החמץ ויפקירנו, ויאמר כל חמירא דאיכא ברשותי דלא חזיתיה ולא ביערתיה לבטיל ולהוי כעפרא דארעא.
- * **יש לנקות** את השיניים ולהדחים היטב לאחר גמר סעודת שחרית ביום ארבעה עשר, שלא ישאר משהו חמץ בין שיניו.
- * **אורז ומיני קטניות** מותרים בפסח, ויש מהספרדים שנהגו להימנע מאכילת אורז בפסח (כמנהג האשכנזים) ואם ירצו לבטל מנהגם אפשר להקל להם על ידי **התרה**.
- * **יש להתיר** לכתחילה שתית מים מן הכנרת ובלבד שישנונו את המים במסננת יפה קודם שישתמשו בו בפסח.
- * **מנהג הספרדים** לאכול מצה עשירה בפסח, שנעשית מקמח כשר לפסח ונילושה במי פירות, כגון יין חלב ודבש ללא תערובת מים כלל, והאשכנזים נהגו בזה איסור.
- * **טבליות וכדורי הרגעה** נגד כאבי ראש וכאב שיניים, מותר להשתמש בהם בפסח אפי' שיש בהם תערובת חמץ ודוקא בחולה שחלה כל גופו, ואע"פ שאין בו סכנה, אבל אם הוא מיחוש בעלמא אין להתיר, וטבליות שמוצצים אותם וטעמם טוב אסור למצוץ ממנו בפסח לדלקת גרון, אא"כ אין בו תערובת חמץ.

סיפור השבוע

סיפור רבי יוסף וינטר שליט"א מראשי ישיבת קול יעקב,

הוא ביקר פעם בביתו של גביר יהודי במקסיקו.

הגביר הזה למד בישיבת מיר בארצות הברית.

סיפר לו הגביר, שלפני שנים הגיע אליו הגאון רבי שמואל בירנבוים

זצ"ל, ראש ישיבת מיר בארה"ב, כדי להתרימו לשיבה.

רבי שמואל שם לב לפניו של הגביר לא כתמול שלשום

ושאל אותו לפרש הדבר.

סיפור הגביר לרבי שמואל: "אני מצוי בעיצומן של חקירות מטעם

חוקרי רשויות המס במקסיקו בחשד להעלמת מס בהיקפים גדולים.

אם יאשימו אותי בהעלמת המס, אני צפוי למאסר ולקנסות בהיקפים

של מליונים, שירוששו אותי מנכסיי."

שאל אותו ר' שמואל היכן יושבים חוקרי המס כשבאים לחקור אותך?

הגביר התפלל על השאלה, אך אם ראש הישיבה שואל כנראה שיש

דברים בגו, הוא הסיע את רבי שמואל למשרדו והצביע על שני

הכסאות שעליהם יושבים החוקרים.

רבי שמואל התיישב באחד הכסאות והגביר התיישב בכסא השני.

אמר לו רבי שמואל: "כעת אני אומר לך **חידוש של רבי עקיבא איגר**,

ולאחר מכן אמר לו: "כעת אתה יכול להיות רגוע..."

כעבור זמן הגיעו שני החוקרים להמשך החקירות, הם התיישבו

בכסאות שבמשרדו וחקרו את הגביר במשך שעה ארוכה.

בסיומו הודיעו לו: **סיימנו את החקירה, יצאת נקי התיק שלך נסגר!**

הגביר מיהר להתקשר לרבי שמואל וסיפר לו בהתרגשות רבה

על המופת שקרה לו. הוא כמובן תרם תרומה גדולה מאד לישיבת מיר.

אמר לו רבי שמואל: **"זה לא מופת, זה כח התורה!"**

קטע קטן של רבי עקיבא איגר יכול לשנות את העולם!"

בית המקדש היה מקום של נס, הכל היה שם מעל הטבע.

עשרה ניסים נעשו לאבותינו בבית המקדש" (אבות ה',ה')

והכל מחמת השראת השכינה. ומכאן מה זכו להשראת השכינה?

מכח התורה.

כתב רבינו יוסף חיים:

אב אחד שאל את בנו: "עשרה ציפורים עמדו על שפת הגג.

צייד ירה והרג ארבע מהם. כמה ציפורים נשארו על הגג?

שש השיב הבן.

טעות בידך, ענה לו האב- על הגג נשארו ארבע,

כל השש עפו וברחו לשמע היריות, רק הארבע שמתו נשארו שם.

מכתב מאריסטו לאלכסנדר מוקדון

מעשה היה בפילוסוף הגדול המפורסם בעולם שנקרא אריסטו,
שבימי זקנותו כתב אגרת בגנות הפילוסופיה לתלמידו אלכסנדר מוקדון מלך יון, **וזהו נוסח המכתב:**

ברוך ה' הפוקח עיניים עוורות המראה לחטאים דרך ישרה, מהולל יהיה בתהילה הנאוה לו, כי איני יודע להללו על הרחמים והחסד הרב שעשה עימי, שהוציאני **מן השטות הזו** שהייתי שקוע בה כל ימי חיי, בעסק חכמת הפילוסופיה, להסביר כל דבר כדרך הטבע שמונח על פי השכל, ועשיתי ספרים הרבה בחכמה הזו כחול אשר על שפת הים, **עד שנתווכחתי** עכשיו בערוב חיי עם חכם אחד מחכמי ישראל, ובדברו עימי הראה חכמתו הגדולה, והכרתי את מעלת התורה הקדושה שניתנה בהר סיני, והוא משך ליבי בדברי התורה שהראה לי, והסביר לי חידושים אמיתיים ופלאים שנעשו.

ואני הייתי פרא שלא הבינותי שרוב הדברים נוהג אותם הקב"ה בדרך פלא חוץ מדרך הטבע. ומשראיתי כך, נתתי אל ליבי לדרוש ולתור בחכמת התורה, שכל דבריה מיוסדים על אדני האמת, ואין היא כחכמת הפילוסופיה שהיא הבל.

ולכן אתה תלמידי אלכסנדר המלך הגדול, אל ידיחו ספרי לא אותך ולא את חביריך הפילוסופים, שאילו היה בכוחי לאסוף את כל הספרים שחיברתי בחכמה הזאת, בודאי

הייתי שורף אותם באש, כדי שלא ישאר שום דבר מהם, אבל אין הדבר בידך, שכן ספרי נפוצו בכל העולם א"א לכנס כולם, ואני יודע יפה **העונש החמור שיענישני בוראי** על החטא שחטאתי, שאיבדתי הזמן במו ידי והחטאתי רבים.

ולכן בני אלכסנדר, כתבתי המכתב הזה כדי להודיע לך ולכל חביריך, שרוב הדברים שרוצים להסביר בדרך הטבע כדי שיובנו על פי השכל **דברי שקר הם**, שבודאי הקב"ה, הוא פטרוננו של עולם, והוא מנהיגו בכוחו הגדול.

ומפני שמזלי גרם שספרי נפוצו בארצות המערב, אני מודיע עכשיו לכולם שלא יאבדו זמנם בהם, **לא יסתכלו בהם ולא יגעו בהם** בידיהם, שעוון גדול הוא לבלות הזמן על ספרי פילוסופיה, שהוא שקר שאין לו רגליים, ועכשיו אני את נפשי הצלתי בזה, שהודעתי את טעותי, ואשמתי לא חמורה כ"כ על העבר,

שלא ידעתי. אבל עכשיו גיליתי הדבר לבריות **שחייתי בטעות, ולבי נשרף על הזמן שכיליתי בהבלים**, אוי לאלו שליבם נימשך אחרי ספרי,

בודאי יהיו בתחתית שאול.

ודע שכפי שהורה לי אותו חכם, מצאתי הרבה דברים בספר משלי שחיבר שלמה המלך, שלא יגרר אדם אחרי חכמת הפילוסופיה באומרו (משלי ז', ה'): "לשמרך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה".

אוי לעינים שכך רואות, אוי לאזנים שכך שומעות,

אוי לי שכיליתי גופי וכוחי בדברים מזיקים.

וזה שאתה משבח אותי ואומר שיצא שמי בכל העולם בגלל הספרים שעשיתי, ומעריצים אותי הערצה רבה, בודאי **טוב המוות** מזה שנפוצו ספרי בכל העולם.

וודאי אלו שעוסקים בתורה ירשו חיי עולם הבא,

ואלו שעוסקים בספרי ירשו גיהנם, **ואף אני מוכן ליענש על כולם.**

ובזה שלא כתבתי לך מכתב זה קודם לכן, כי חששתי שמא תכעס עלי ותעשה לי רע, אבל עכשיו גמרתי ואומר להודיע לך הדבר, כי יודע אני שלפני שיגיע מכתבי זה לידך,

כבר אהיה נתון בארון עצים, כי הגעתי לסוף ימי.

ושלום מן המורה אריסטו הפורש מן העולם לאלכסנדר מלך יון הגדול.

(מעם לועז שמות ב' תקי"ב)